

Hangen psychische problemen bij ouders samen met het type kindermishandeling en inzet hulpverlening na besluitvorming?

Opmerking: Met akkoord overgenomen van Angelique Desiree gemaakt voor KOPPcoaching (zie bijlage 3).

Masterthesis

Masteropleiding Orthopedagogiek

Gedrags- en maatschappijwetenschappen

Rijksuniversiteit Groningen

Naam student: Anna de Vries-Koning

Aantal woorden: 7560

Studentnummer: S5376939

Inleverdatum: 30 juni 2023

Eerste beoordelaar: Dr. F. Middel

Twee beoordelaar: Dr. A. Menninga

Voorwoord

Voor u ligt de masterthesis "Hangen psychische problemen bij ouders samen met typen kindermishandeling en inzet hulpverlening na besluitvorming." Deze thesis is geschreven om te voldoen aan de afstudeereisen van de masteropleiding Orthopedagogiek aan de Rijksuniversiteit Groningen, afdeling Gedrags- en maatschappijwetenschappen .

Het schrijven van deze thesis was zowel op academisch als professional vlak leerzaam. Ik ben mij meer bewust geworden als junior orthopedagoog van de risico's van psychische problemen bij ouders op de ontwikkeling van het kind. Deze kennis neem ik mee naar de praktijk binnen het bespreken van casuïstiek en het alert zijn op emotionele verwaarlozing binnen de ouder-kind relatie van psychisch belaste ouders met hun kind. Daarnaast heb ik geleerd op academisch niveau te analyseren, structuren en schrijven door het uitwerken van deze thesis. Ik heb ontdekt dat ik affiniteit heb met het uitvoeren van onderzoek naast werkzaam te zijn in de praktijk, wellicht ambieer ik in de toekomst een combinatie functie.

Ik wil dr. Floor Middel bedanken voor de fijne begeleiding die ik heb mogen ontvangen. Ik heb van u geleerd structuur en overzicht aan te brengen in een thesis, ook heb je mijn schrijfvaardigheid aangescherpt. Daarnaast wil ik project Hestia bedanken voor het gebruik maken van gegevens uit de dossierstudie, meldingen kindermishandeling in Nederland.

Tot slot wil ik mijn collega Carolien Berends bedanken voor het tegen lezen van mijn thesis. Als laatste wil ik mijn man Marten de Vries bedanken voor zijn altijd luisterend oor en steun tijdens mijn afstuderen.

Ik wens u veel leesplezier.

Anna de Vries-Koning

Zuidhorn, vrijdag 30 juni, 2023

Samenvatting

Inleiding Kinderen van ouders met psychische problemen hebben een grotere kans mishandeld te worden. Onderzoek heeft zich de afgelopen jaren minder gericht op de voorspellende waarde van risicofactoren zoals psychische problemen bij ouders op de verschillende typen kindermishandeling en in het bijzonder verwaarlozing. Daarnaast blijkt hulpverlening het risico en herhaling op kindermishandeling binnen deze gezinnen te voorkomen. Het doel van dit onderzoek is het analyseren wat het effect is van psychische problemen bij ouders op de verschillende typen kindermishandeling en inzet hulpverlening na besluitvorming. **Methode** Er is gebruik gemaakt van een bestaande dossierstudie, N=398 meldingen/dossiers kindermishandeling. Hieruit zijn variabelen geselecteerd waar vijf logistische regressies mee uitgevoerd zijn. **Resultaten** Er werd gevonden dat psychische problemen bij ouders de kans vergroten op het ontstaan van emotionele verwaarlozing binnen de ouder-kind relatie. En dat psychische problemen bij ouders binnen meldingen kindermishandeling significant samenhangen met inzet hulpverlening na besluitvorming. **Conclusie** Psychische problemen bij ouders lijken de kans op emotionele verwaarlozing te vergroten. Het resultaat kan gebruikt worden om alertheid te ontwikkelen bij hulpverleners in het uitvoeren van de Kind Check van de Meldcode. Ook is het inzichtelijk geworden dat gezinnen waarbij ouders psychische problemen ervaren na een melding over kindermishandeling een grote kans hebben dat er hulpverlening wordt ingezet. Vervolgonderzoek zou zich verder kunnen richten op welke vormen van hulpverlening aangeboden worden en wat de werkzame elementen zijn, waarbij onderzocht kan worden wat de effectiviteit is van deze hulpverlening en in het bijzonder in het stoppen van herhaalde kindermishandeling.

Sleutelwoorden: Kindermishandeling, psychische problemen bij ouders, verwaarlozing, hulpverlening, Kind Check.

Abstract

Introduction Children of parents with psychological problems are more likely to be maltreated. In recent years, research has focused less on the predictive value of risk factors such as psychological problems in parents on the various types of child maltreatment. In addition, it appears that families where parents experience psychological problems benefit from assistance, which can prevent the risk and recurrence of child abuse. The aim of this study is therefore to examine to what extent psychological problems in parents are related to the type of child abuse and the use of assistance after decision-making. **Method** An existing file study was used, N=398 reports/files of child abuse. Variables were selected from this, and five logistic regressions were performed. **Results** Psychological problems in parents were found to be associated with emotional neglect and receive of care after decision-making, both of which were significant results $<.001$. **Conclusion** Psychological problems in parents seem to increase the risk of emotional neglect. The result can be used within the Child Check of the Reporting Code. It has also become clear that families whose parents experience psychological problems after a report of child abuse have a high chance of receive assistance. Follow-up research could further focus on which forms of assistance are offered and what the effective elements are, whereby the effectiveness of this assistance can be investigated in stopping repeated child maltreatment.

Keywords: Child abuse, psychological problems in parents, neglect, assistance, Child Check.

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Methode	11
Onderzoeksdesign	11
Steekproef	11
Procedure	11
Variabelen en Meetinstrumenten	12
Data-analyse	14
Resultaten	16
Beschrijvende statistiek	16
Bivariate Statistiek	17
Modellen	19
Discussie	22
Beperkingen en sterktes van het onderzoek	22
Implicaties	24
Conclusie	26
Literatuurlijst	27
Bijlages	36
1. Assumptie multicollineariteit	
2. Assumptie model fit	
3. Toestemming tekening voorblad	

Inleiding

Het aantal kinderen wat slachtoffer wordt van kindermishandeling ligt tussen de 90.000 en 127.000, dit is 3 procent van alle kinderen in Nederland. In 29% van de gevallen was er sprake van meer dan één type kindermishandeling waarbij emotionele verwaarlozing het vaakst voorkwam (Alink et al., 2018). Ongeveer 26,4 % van de Nederlandse basisschool leerlingen uit groep 7 en 8 geeft in een zelfrapportage onderzoek aan een vorm van kindermishandeling meegemaakt te hebben (Vink et al., 2019).

Verschillende risicofactoren hangen samen met een verhoogde kans op kindermishandeling. Risicofactoren zijn onder andere: een lage opleiding van ouders, werkloosheid, niet Nederlandse afkomst, eenoudergezin, stiefgezin, grote gezinnen en een jonge leeftijd van het kind (Alink et al., 2018). Maar vooral risicofactoren op ouder niveau geven een verhoogde kans op kindermishandeling waaronder psychische problemen bij ouders (Alink et al., 2018; Mulder et al., 2018; Stith et al., 2009). In Nederland zijn ongeveer 553.920 kinderen die een ouder hebben met één of meer psychische aandoeningen. Dit is bijna 12 procent van het totaal aantal kinderen (Dekker et al., 2014). Deze thesis zal dan ook gaan onderzoeken in hoeverre er een relatie is tussen de risicofactor psychische problemen bij ouders en de verschillende typen kindermishandeling.

Psychische problemen bij ouders en de mogelijke invloed op de opvoeding

De symptomen van psychische aandoeningen kunnen van invloed zijn op het ouderschap. De meest voorkomende psychische aandoeningen bij ouders zijn: depressie, bipolaire stoornis, schizofrenie, post traumatische stressstoornis en antisociale persoonlijkheidsstoornis (Alink et al., 2018; Goossens & van der Zanden, 2012; Mulder et al., 2018; Stith et al., 2009). Depressieve ouders hebben vaker sombere stemmingen en kunnen daardoor verminderde belangstelling hebben in het kind in depressieve periodes. Daarnaast zijn depressieve ouders meer vermoeid en daardoor minder gemotiveerd wat van invloed kan zijn op de betrokkenheid bij het kind. Ook kan er bij deze ouders sprake zijn van suïcidale gedachten en of een poging tot suïcide wat voor een kind zeer ingrijpend is om mee te maken. Een ouder met een bipolaire stoornis heeft vergelijkbare gedragingen en gedachten in de depressieve periodes die op dezelfde manier als bij de depressieve ouder van invloed kunnen zijn op de belangstelling en betrokkenheid bij het kind. In manische periodes ontstaat het tegenovergestelde en hebben deze ouders het gevoel alles aan te kunnen. Wat opvalt is dat deze ouders dan impulsief en afgeleid kunnen zijn wat weer van invloed is op de beschikbaarheid en voorspelbaarheid richting hun kind. Ouders met schizofrenie hebben wanen en of hallucinaties en onvoorspelbaar gedrag wat voor hun kind beangstigend kan zijn

en een onveilig gevoel kan creëren. Ouders met een posttraumatische stressstoornis ervaren vaak herinneringen aan traumatische gebeurtenissen en kunnen obsessief gedrag laten zien wat vermijding en angst gevoelens bij de ouder op kan wekken. Dit gedrag kan parallel weer een angstig gevoel bij het kind oproepen. Ouders met een antisociale persoonlijkheidsstoornis hebben veel moeite zich in te leven in de gevoelens en wensen van anderen waaronder de behoeftes van hun kind. Deze ouders zijn gevoeliger voor de betrokkenheid bij criminele activiteiten en hun gedrag is vaker manipulatief, roekeloos en onvoorspelbaar wat ook een onveilig gevoel kan geven bij hun kind (Dekker et al., 2014; Goossens en van der Zanden 2012).

Doordat ouders met psychische problemen belast zijn met deze bovenstaande symptomen van hun psychische aandoeningen beïnvloedt dit zowel de opvoedstijl als belangrijke sensitieve eigenschappen van de ouder binnen de opvoeding (Beardslee et al., 2011; Van der Zanden et al., 2010;). Ten eerste blijkt dat de opvoedstijl van deze ouders vaker autoritair of verwaarlozend is in tegenstelling tot ouders zonder psychische problemen. Een verwaarlozende opvoedstijl is een opvoedstijl waarin de ouder onvoldoende toezicht uitoefent op het kind en waar niet voldaan wordt aan basisbehoeften zoals eten, drinken, hygiëne en medische zorg. Een autoritaire opvoedstijl kenmerkt zich door regels, structuur en straffen en daarbinnen ontbreekt sensitiviteit vanuit de ouder (Chang et al., 2020; Klein Velderman & Pannebakker, 2008; Romijn et al., 2010). Uit verschillende onderzoeken blijkt dat depressieve moeders in de interactie met hun baby's minder sensitief reageren en daardoor onvoldoende afstemmen in de interactie met hun baby (Atkinson et al., 2010; Beardslee et al., 2011; Kersten-Alvarez et al., 2011; Martins & Gaffan, 2000). Sensitiviteit is de mate waarin de ouder zich in kan leven in de gevoelens, beleving en behoeftes van het kind en hier goed op af weet te stemmen. Dit is een belangrijke eigenschap binnen de opvoeding en specifiek voor het realiseren van een veilige gehechtheidsrelatie¹ tussen ouder en kind. Deze gehechtheidsrelatie kan door verminderde sensitiviteit van de ouder met psychische problemen onder druk komen te staan (Bakermans-Kranenburg & Juffer, 2003).

Ten tweede blijkt dat kinderen van ouders met psychische problemen eerder in een rolomkering kunnen komen met hun ouders, dit wordt parentificatie genoemd. Het kind neemt zorgtaken over die door de ouder uitgevoerd zouden moeten worden. Gedacht kan worden aan de verantwoordelijkheid over het huishouden en verzorging van jongere broertjes

---

¹ Veilig gehecht: Kinderen die veilig gehecht zijn, zoeken hun ouder/verzorger op voor troost. Deze kinderen laten zich na een spannende situatie gemakkelijk troosten en gaan daarna weer verder met exploreren. Het kind weet dat het altijd terug kunnen vallen op een veilige basis en voelt zich daardoor veilig, zelfverzekerd en heeft vertrouwen in de wereld om zich heen (Richtlijn Jeugdzorg, 2020).

en/of zusjes. Dit komt doordat ouders met psychische problemen op sommige momenten weinig motivatie en energie hebben om dingen te ondernemen waardoor taken in de opvoeding aan het kind overgelaten worden. Parentificatie wordt gezien als een vorm van emotionele verwaarlozing (Early & Cushway, 2002; Dekker et al., 2014; Goossens en van der Zanden 2012; Van Doesum & Weikamp, 2003).

Als laatste blijkt dat ouders met psychische problemen een hogere mate van stress ervaren waardoor zij minder emotioneel beschikbaar kunnen zijn voor hun kind. Spanning en druk, ook wel stress genoemd, kan door allerlei factoren veroorzaakt worden zoals werk, financiën, zorg voor naasten en of het overlijden van een dierbare. De verklaring waarom stress meer van invloed is op de opvoeding van ouders met psychische problemen ten opzichte van ouders zonder psychische problemen is dat de ouder met psychische problemen sowieso al door zijn psychische klachten minder emotioneel beschikbaar kan zijn voor het kind (Vial et al., 2020). Als ouders met psychische problemen dan ook nog belast worden met stress werkt dit meer dan gemiddeld in op hun emotionele beschikbaarheid en een veilige ouder-kind relatie, omdat de spanning en druk de emotionele beschikbaarheid nog meer verkleint (Atkinson et al., 2000; Diener et al., 2003). Vervolgens is langdurige verminderde emotionele beschikbaarheid van de ouder weer een risico op emotionele verwaarlozing (Vial et al., 2020).

Psychische problemen bij ouders en de kans op kindermishandeling

Kinderen binnen gezinnen waar ouders psychische problemen ervaren hebben in vergelijking tot leeftijdsgenoten die geen ouders hebben met psychische problemen een twee tot drie keer zo grote kans mishandeling mee te maken (Mulder et al., 2018; Stith et al., 2009; Verdurmen et al., 2007; Walsh et al., 2002;). Daarnaast hebben deze kinderen 50 procent meer kans op herhaalde kindermishandeling (Drake et al., 2006). Bovendien hebben jonge kinderen en baby's (0-3 jaar) van ouders met psychische problemen een grotere kans op verwaarlozing en mishandeling in hun jonge jaren (Schols et al., 2019). Doordat kinderen van ouders met psychische problemen een grotere kans hebben om slachtoffer te worden van kindermishandeling, hebben zij in alle waarschijnlijkheid ook een grotere kans bepaalde typen kindermishandeling mee te maken in hun jeugd. De opvoedstijl van ouders met psychische problemen uit zich namelijk eerder in verwaarlozing en verminderde emotionele beschikbaarheid en sensitiviteit wat het risico op de typen kindermishandeling fysieke verwaarlozing en emotionele verwaarlozing zou kunnen vergroten (Early & Cushway, 2002; Mulder et al, 2018; Romijn, de Graaf & de Jonge, 2010; Schols et al., 2019; Van Doesum & Weikamp, 2003; Vial et al., 2020).

Verwaarlozing

Onderzoek in het verleden heeft zich vooral gericht op de relatie tussen risicofactoren en de kans op fysieke mishandeling en seksueel misbruik en zich minder gericht op alle typen kindermishandeling waaronder de verschillende typen verwaarlozing (Assink, 2016; Mulder et al., 2018; Vial et al., 2020;). Alhoewel verwaarlozing in de praktijk het meest voorkomt, is het binnen het onderzoeksveld het minst onderzocht in relatie tot risicofactoren zoals psychische problemen bij ouders en in welke mate dit van invloed is op het ontstaan van verschillende typen verwaarlozing (Assink et al., 2016; Van Eijkeren & Elzinga, 2012).

Verwaarlozing heeft vergelijkbare ernstige lange termijn gevolgen voor kinderen als fysieke mishandeling en seksueel misbruik zoals: obesitas, slachtoffer of dader worden van risicovol seksueel gedrag, lage sociaal economische status, depressiviteit, laag zelfbeeld en suïcidale gedachten of poging tot suïcide (Felitti et al., 1998; Gilbert et al., 2009; Stoltenborgh et al., 2013). Kinderen die emotioneel verwaarloosd worden, hebben daarnaast een groter risico op depressie en angststoornissen op latere leeftijd. Zelfs meer kans dan kinderen die andere typen verwaarlozing hebben meegemaakt (Hosman, 2009). Daarnaast wordt emotionele verwaarlozing recent in relatie gebracht met een groter risico voor het ontwikkelen van een posttraumatische stress stoornis (PTSS) bij het mishandelde kind (Hoeboer et al., 2020). „Dit maakt dat ook voor emotionele verwaarlozing aandacht nodig is binnen wetenschappelijk onderzoek”, zegt ook onderzoekster vanuit Augeo ²dr. Elzinga (Van Eijkeren & Elzinga, 2012, p.3).

Verwaarlozing valt in verschillende varianten te onderscheiden; fysieke verwaarlozing en emotionele verwaarlozing. Fysieke verwaarlozing is het nalaten van de basiszorg voor het kind vanuit de ouder en/of verzorger. Er wordt dan onvoldoende voldaan aan het bieden van de basisbehoeften van het kind zoals; verzorging, leefruimte, onderdak, medische zorg, voeding en kleding. Daarnaast bestaat fysieke verwaarlozing ook uit het onvoldoende toezicht uitoefenen op het kind passend bij zijn leeftijd en ontwikkeling. Gedacht kan worden aan het laten spelen van een driejarige bij het water zonder volwassene of een basisschoolkind tot laat in de avond zonder toezicht buitenhuis laten spelen (Richtlijn Kindermishandeling, 2022).

Emotionele verwaarlozing is het type kindermishandeling waarin de ouder onvoldoende positieve aandacht geeft aan het kind en niet responsief is. Het ontbreekt in deze ouder-kind relaties aan steun, warmte, liefde, geborgenheid maar ook het bieden van grenzen.

---

² Augeo: Tijdschrift Kindermishandeling en Huiselijk geweld

Hieronder valt ook pedagogische verwaarlozing waarbij de ouder onvoldoende structuur en grenzen biedt. Ook het weigeren van hulpverlening valt onder dit type verwaarlozing en het onvoldoende stimuleren van educatie door het kind structureel te laten spijbelen.

Partnergeweld valt ook onder emotionele verwaarlozing en parentificatie; het kind neemt structureel zorgtaken van de ouder over (Richtlijn Kindermishandeling, 2022).

Verwaarlozing is niet van incidentele aard maar vindt structureel en langdurig plaats binnen het gezin (Baartman, 2009).

Om kindermishandeling daadwerkelijk goed te kunnen begrijpen en te onderscheiden is het van belang de verschillende typen apart te onderzoeken in relatie tot risicofactoren zoals psychische problemen bij ouders (Dubowitz et al., 2005; Hildyard & Wolfe, 2000).

Inzet hulpverlening

Het is belangrijk dat er hulpverlening wordt ingezet bij gezinnen waarbij ouders psychische problemen ervaren en waar vermoedens zijn van kindermishandeling. Ten eerste omdat hulp ervoor kan zorgen dat het risico, escalatie en herhaling van kindermishandeling afneemt. Hulpverlening moet dan vroegtijdig ingezet worden en zich richten op veiligheidsbevorderende factoren (Chang et al., 2020; Folger & Wright, 2013; Jenson & Fraser, 2011; Verdurmen et al., 2007). Ten tweede is het belangrijk dat gezinnen waarbij ouders psychische problemen ervaren hulp ontvangen omdat de langetermijngevolgen voor de kinderen groot kunnen zijn wanneer zij geen hulp ontvangen. Deze kinderen hebben zonder hulp een twee keer zo grote kans later zelf ook psychische problemen te ontwikkelen (Plass-Christl et al., 2017). Daarom lijkt het ook van belang om te onderzoeken in hoeverre hulp ingezet wordt binnen gezinnen waarbij ouders psychische problemen ervaren en er zorgen zijn over de ontwikkeling van het kind. Tegen de achtergrond van dit alles worden de volgende twee hoofdvragen gesteld:

1. *In hoeverre is er een relatie tussen psychische problemen bij één of beide ouders en de verschillende typen kindermishandeling: fysieke mishandeling, verwaarlozing; niet voorzien in basisbehoeften, verwaarlozing; gebrek aan toezicht en emotionele verwaarlozing?*

2. *In hoeverre is er een relatie tussen psychische problemen bij één of beide ouders en ingezette hulp na besluitvorming binnen meldingen kindermishandeling?*

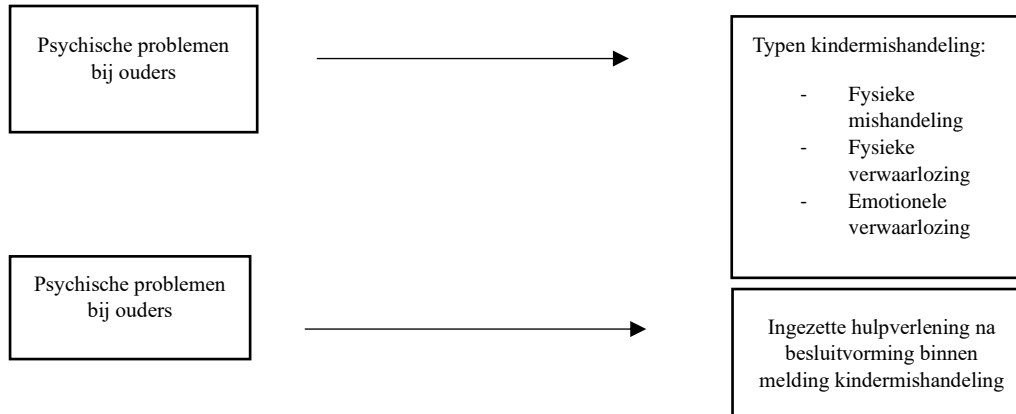
Deze studie

De resultaten van dit onderzoek kunnen dienstbaar zijn aan het ontwikkelen van alertheid bij hulpverleners over het risico van psychische problemen bij ouders en de eventuele samenhang met specifieke typen kindermishandeling. Daarnaast hopen de resultaten inzicht te geven in hoeverre deze gezinnen ook daadwerkelijk hulp aangeboden

krijgen wanneer er zorgen zijn over de ontwikkeling van het kind. In figuur 1 worden de onderzoeksvragen in een conceptueel model weergegeven.

Figuur 1.

Conceptuele modellen onderzoeksvraag 1 en 2

Verwacht wordt dat er een relatie is tussen psychische problemen en de beide typen verwaarlozing; fysiek en emotioneel. Omdat de literatuur aangeeft dat er bij ouders met psychische problemen vaker sprake is van verwaarlozing, emotionele onbeschikbaarheid en rolomkering tussen kind en ouder in de vorm van parentificatie. (Early & Cushway, 2002; Mulder et al, 2018; Romijn, de Graaf & de Jonge, 2010; Schols et al., 2019; Van Doesum & Weikamp, 2003; Vial et al., 2020). Ook wordt verwacht dat er in gezinnen waar ouders kampen met psychische problemen en waar zorgen zijn over mishandeling hulpverlening ingezet wordt, omdat hulpverlening in deze gezinnen het risico op herhaling van kindermishandeling kunnen verkleinen (Chang et al., 2020; Folger & Wright, 2013; Put et al, 2017; Jenson & Fraser, 2011; Kraemer et al., 1997; O'Reilly et al., 2010).

Om een antwoord te geven op beide onderzoeksvragen is allereerst in de methode uitgelegd dat dit onderzoek een kwantitatieve analyse betreft en worden methodologische keuzes onderbouwd. De vragen zullen door middel van een statistische analyse met een bestaande data geanalyseerd worden en er wordt gekeken in hoeverre psychische problemen van ouders samenhangen met typen kindermishandeling en inzet hulpverlening na besluitvorming. Afsluitend volgt er een discussie, aanbevelingen en daaropvolgend de conclusie met een samenvatting van de belangrijkste resultaten van dit onderzoek.

Methode

Onderzoeksdesign

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag wordt gebruik gemaakt van een kwantitatieve bestaande dataset, welke eigendom is van Project Hestia. Project Hestia is een onderzoeksgroep die kijkt naar de verschillen en overeenkomsten van jeugdbeschermingsbeleid en -praktijk in Nederland, Engeland en Duitsland. In het huidige onderzoek zal enkel worden gewerkt met de Nederlandse data; dossiers van meldingen kindermishandeling. In deze dossiers worden de zorgen geuit over de ontwikkeling van een kind en het vermoeden van kindermishandeling. De onderzoeksgegevens komen dan ook voort uit de informatie die in de dossiers terug te vinden is. De betrokkenen binnen het onderzoek zoals jongeren, jeugdbeschermers en ouders/verzorgers waren niet op de hoogte van het onderzoek, toen de dossiers geanalyseerd werden (Middel et al., 2019). Het design van dit onderzoek betreft een observationeel onderzoek, waarbij gekeken wordt in hoeverre kinderen van ouders met psychische problemen waar zorgen over zijn kans maken op een type kindermishandeling ten opzichte van kinderen waar ook zorgen over zijn maar die geen ouders hebben met psychische problemen.

Steekproef

De steekproef die voor dit onderzoek gebruikt is, bestaat uit N=398 dossiers over meldingen kindermishandeling. Hiervan is 80% afkomstig van Veilig Thuis Nederland en 20% van de Raad van de Kinderbescherming. Het betreffen dossiers uit vier regio's in Nederland. De dossiers in Nederland zijn geïncludeerd na maart 2015 omdat de Jeugdwet in 2015 van kracht is gegaan. Een inclusiecriteria was dat het officiële meldingen kindermishandeling betrof (López López et al., 2019). De steekproef bestaat uit N= 183 meisjes en N=209 jongens. De gemiddelde leeftijd van het kind betreft 7,6 jaar met een SD van 5,4. De populatie waarover een uitspraak gedaan wordt, zijn kinderen van ouders met psychische problemen waar een vermoeden is van kindermishandeling in Nederland.

Procedure

De Ethische Commissie van de afdeling Pedagogische en Onderwijswetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen heeft de procedure van het onderzoek goedgekeurd voor de start van het dossieronderzoek. De onderzoekers van project Hestia hebben in 2014 de Raad voor de Kinderbescherming en Veilig Thuis in Nederland benaderd voor deelname aan het onderzoek. De dateverzameling heeft plaats gevonden tussen

mei 2016 en januari 2017. Negentien onderzoekers met een achtergrond op het gebied van jeugdbescherming hebben de data verzameld. Voordat zij aan het werk gingen met de data, hebben alle onderzoekers een training in coderen ontvangen. Tijdens de dataverzameling werden dossiers opgenomen die voldeden aan de vooraf gedefinieerde inclusiecriteria. Dit waren dossiers waar een gerapporteerd kind aanwezig was en waar zorgen waren over eventuele mishandeling en opvoedingscapaciteiten van de ouders/verzorgers. Gevallen werden uitgesloten op het moment dat de gegevensverzameling van het onderzoek ten einde liep of bij doorverwijzing van de zaak naar een andere kinderschermingslocatie. De onderzoekers hebben een random sample van de dossiers doorgelezen en gecodeerd op de aanwezigheid van verschillende aspecten zoals; kenmerken van het kind, kenmerken van het gezin, gegevens over de melding en zorgen, aantal contacten met betrokkenen, besluiten en afronding dossier. Voor elk dossier werd een online codeerschema ingevuld (Middel et al., 2020).

Variabelen & Meetinstrumenten

Binnen dit observationeel onderzoek wordt gebruik gemaakt van de variabelen; psychische problemen bij ouders (onafhankelijke variabele), typen kindermishandeling (afhankelijke variabele) en besluitvorming inzake hulpverlening (afhankelijke variabele) uit de bestaande dossierstudie van Project Hestia Nederland. Per variabele wordt aangegeven op welke manier deze gemeten is.

Psychische problemen bij ouders

Voor elke casus is aangegeven of er wel of geen sprake was van psychische problemen bij één of beide ouders. Dit werd gecodeerd op nominaal niveau per dossier door de onderzoekers van Project Hestia. Een dossier kreeg de code 1 wel psychische problemen bij ouders of 0 geen psychische problemen bij ouders. Ook is er een onderverdeling gemaakt welke verzorger de psychische problemen ervaart. Binnen dit onderzoek zijn zowel psychische problemen van vader als moeder samengenomen in één variabele; psychische problemen bij ouders. Er wordt per melding gekeken of er sprake is van psychische problemen bij één of beide ouders.

Type kindermishandeling

Voor de typen kindermishandeling is het Modified Maltreatment Classification System MMCS gebruikt als meetinstrument door Project Hestia (English & LONGSCAN Investigators, 1997). De vier verschillende typen die binnen dit onderzoek gebruikt worden zijn; fysieke mishandeling, verwaarlozing; niet voorzien in basisbehoeften, verwaarlozing;

gebrek aan toezicht en emotionele verwaarlozing. Voor elke van deze typen kindermishandeling wordt een korte omschrijving gegeven van de definitie zoals beschreven staat in het MMCS. Op basis van deze definitie en kenmerken is binnen de data-analyse op nominaal niveau gedocumenteerd door de onderzoekers. Wanneer het type kindermishandeling wel aanwezig was werd dit gecodeerd met 1 en afwezigheid met een 0.

Fysieke mishandeling. Onder fysieke mishandeling vallen handelingen van de verantwoordelijke ouder en/of verzorger die het kind verwonden. Gedacht kan worden aan het fysiek vasthouden van een kind, verbranden van een kind, vastbinden met een touw, slaan, schoppen en knijpen van een kind (English & LONGSCAN Investigators, 1997; Barnett et al., 1993).

Fysieke verwaarlozing niet voorzien in basisbehoeften. Fysieke verwaarlozing en het niet voorzien in basisbehoeften is een type mishandeling waarbij de ouder en of verzorger er niet in slaagt een minimale mate van zorg te bieden aan het kind. Gedacht kan worden aan het niet voorzien in fysieke behoeftes zoals; eten, kleding, onderdak, medisch zorg tandheelkundig zorg, geestelijke gezondheidszorg en hygiëne (English & LONGSCAN Investigators, 1997; Barnett et al., 1993).

Fysieke verwaarlozing en gebrek aan toezicht. Het type mishandeling fysieke verwaarlozing en gebrek aan toezicht wordt binnen het MMSC gecodeerd wanneer een verzorger of verantwoordelijke volwassene geen adequate voorzorgsmaatregelen neemt met betrekking tot zorgen voor de veiligheid van een kind in en buitenhuis passend bij de leeftijdsfase en ontwikkeling van het kind (English & LONGSCAN Investigators, 1997; Barnett et al., 1993).

Emotionele verwaarlozing. Als laatste emotionele verwaarlozing onder dit type mishandeling valt gedrag van de ouder waar emotionele basisbehoeften van het kind in het gedrang komen en waarin ouders onvoldoende aansluiten bij het ontwikkelingsniveau van een kind. Hierbij kan gedacht worden aan beperkte autonomie van het kind, onrealistische verwachtingen van een kind, geen beschikbaar en stabiel hechtingsfiguur, geen mogelijkheden tot exploratie of familie, het niet bieden van structuur en grenzen, parentificatie en het kind getuige laten zijn van partner-geweld. Ook opsluiting en dreiging vallen hieronder, wanneer het kind geen fysiek letsel oploopt (English & LONGSCAN Investigators, 1997; Barnett et al., 1993).

Voor de andere drie typen kindermishandeling; moreel juridische mishandeling, seksueel misbruik en educatieve verwaarlozing is te weinig data beschikbaar binnen de bestaande dataset om een betrouwbare uitspraak te kunnen doen.

Besluitvorming

Per dossier is aangegeven of er hulpverlening ingezet is na de besluitvorming met betrekking tot de melding kindermishandeling. Ook deze onafhankelijke variabele is gemeten op nominaal niveau per dossier door de onderzoekers van Project Hestia en gecodeerd met een 1 wel hulp ingezet en een 0 bij geen hulp ingezet.

Controlevariabelen

Financiële problemen. Per casus is vermeld of er sprake is van financiële problemen binnen het gezin. Dit werd aangegeven binnen de dataset doormiddel van een 0/1 codering. Bij 0 was er geen sprake van financiële problemen binnen het gezin en bij een 1 was er wel sprake van.

Leeftijd van het kind. In ieder dossier staat de leeftijd van het kind vermeld. Binnen de dossierstudie staat dan ook per casus de leeftijd van het kind ten tijde van het onderzoek. De gemiddelde leeftijd van het kind is 7,6 jaar met een SD van 5,4.

Geslacht van het kind. In de meldingen kindermishandeling is per casus aangegeven wat het geslacht van het kind betreft. Wanneer het kind een jongen betrof werd, dit met een 0 vermeld en wanneer het kind een meisje betrof met een 1 aangegeven.

Data-analyse

De data-analyse zal eerst beschrijvende statistieken weergeven. Dit wordt inzichtelijk door middel van een tabel waarin psychische problemen bij ouders, typen kindermishandeling en besluitvorming inzet hulpverlening in aantallen en percentages worden vermeld ten opzichte van de gehele steekproef. Daarna wordt een weergave gegeven van de bivariate statistiek door middel van kruistabellen en Chi-kwadraat toetsen. In de kruistabel worden kinderen van ouders met en zonder psychische problemen vergeleken op de verdelingen kindermishandeling per groep. Hierna volgt een Chi-kwadraat toets tussen de onafhankelijke variabele psychische problemen bij ouders en de onafhankelijke variabelen typen kindermishandeling. Op deze manier wordt gekeken of de variabelen onafhankelijk zijn van elkaar en dit kan een eerste voorspelling geven over eventuele samenhang van deze variabelen binnen de analyses (Twisk, 2007). Er zal ook voor de variabelen van de tweede onderzoeksvraag een kruistabel en Chi-kwadraat toets gepresenteerd worden, om de verhoudingen tussen de groepen en eventuele samenhang te voorspellen tussen psychische problemen bij ouders en ingezette hulpverlening na besluitvorming

Modellen

De eerste vraag van dit onderzoek in hoeverre psychische problemen bij ouders

voorspellend zijn voor het type kindermishandeling wordt beantwoord door per type kindermishandeling een logistische regressie uit te voeren. Hiervoor worden vier modellen opgesteld. Model 1a onderzoekt de eventuele samenhang tussen psychische problemen bij ouders en fysieke mishandeling. Model 1b onderzoekt de voorspellende waarde van psychische problemen bij ouders voor fysieke verwaarlozing; niet voorzien in basisbehoeften. Model 1c onderzoekt de eventuele samenhang tussen psychische problemen bij ouders en fysieke verwaarlozing; gebrek aan toezicht. En model 1d onderzoekt de voorspellende waarde van psychische problemen bij ouders op eventuele emotionele verwaarlozing. Voor ieder model; 1a, 1b, 1c en 1d worden een aantal variabelen constant gehouden als controlerende variabelen. Dit zijn de leeftijd van het kind, geslacht van het kind en financiële problemen binnen het gezin. Daarnaast wordt in model 2 de tweede onderzoeksvraag beantwoord; in hoeverre er een relatie is tussen psychische problemen bij ouders en inzet hulpverlening na besluitvorming. Bij alle modellen wordt een logistische regressie gebruikt als analyse instrument omdat de modellen een dichotome uitkomstmaat hebben (Lammers et al., 2017). Uiteindelijk zal in de beschrijving van de resultaten per model een samenvatting gegeven worden van de; *b*-waarde, standaardmeetfout (*S.E*), significantie (*Sig.*), en odds-ratio (*Exp (B)*). Hierdoor wordt inzichtelijk of er eventuele significante voorspellende waarden gevonden worden voor de constante variabele psychische problemen bij ouders op de typen kindermishandeling en inzet hulpverlening na besluitvorming.

Voorspellende waarde van het model & assumpties

Nadat de analyses worden uitgevoerd wordt, gekeken in hoeverre de modellen een voorspellende waarde hebben en passen bij de data door te kijken naar de uitkomsten van de Omnibus Test of Model Coëfficiënten. Op deze manier wordt getoetst in hoeverre het model met de vier variabelen past bij de analyse van de data (Lammers et al., 2017). Deze maat van betrouwbaarheid en voorspelbaarheid van het model zal kort weergegeven worden binnen de resultaten.

Daarnaast zal gekeken worden of er aan de assumpties voor een logistische regressie is voldaan. Er zal gecontroleerd worden op eventuele multicollineariteit en of iedere variabele daadwerkelijk observaties heeft ook wordt gecontroleerd op uitbijters.

Er kan al gesteld worden dat de data voldoen aan twee assumpties voor het uitvoeren van een logistische regressie; onafhankelijke waarnemingen en dichotome uitkomstmaat van de afhankelijke variabelen (Twisk, 2007). De waarnemingen in de dataset zijn onafhankelijk omdat tijdens de analyse van de data gebruik is gemaakt van een random sample (zie procedure).

Resultaten

Beschrijvende statistiek

Allereerst zal de beschrijvende statistiek gegeven worden over de aantallen en percentages van de individuele variabelen van het onderzoek ten opzichte van de gehele steekproef N=398. In tabel 1 wordt zichtbaar dat in 134 dossiers/meldingen (33.7%) ouders kampen met psychische problemen. Emotionele verwaarlozing is het type kindermishandeling wat het meest voorkomt. Achtenvijftig procent van het totaal aantal meldingen bestond uit emotionele verwaarlozing. De typen kindermishandeling fysieke mishandeling, fysieke verwaarlozing; niet voorzien in basisbehoeften en fysieke verwaarlozing; gebrek aan toezicht liggen qua percentage van de gehele steekproef N= 398 dicht bij elkaar (18,1%, 16,1% en 19,6%). Fysieke verwaarlozing; niet voorzien in basisbehoeften is het type verwaarlozing wat het minst voor komt van alle vier typen kindermishandeling binnen de dossiers. Bij 78,6% procent van de meldingen is na het onderzoek hulpverlening ingezet.

Tabel 1

Frequenties en percentages variabelen

Variabele	N=	Percentage
Psychische problemen bij ouders	134	33,7%
Fysieke mishandeling	72	18,1%
Fysieke verwaarlozing niet voorzien in basisbehoeften	64	16,1%
Fysieke verwaarlozing gebrek aan toezicht	78	19,6%
Emotionele verwaarlozing	231	58%
Besluitvorming inzet hulpverlening	313	78,6%

Bivariate statistiek

Kruistabellen en Chi-kwadraat toets

Binnen beide groepen kinderen wordt gezien dat het totale percentage fysieke mishandelingen dicht bij elkaar ligt (21% en 17%). Daarnaast wordt niet duidelijk of psychische problemen bij ouders en fysieke verwaarlozing samenhangen, er is geen significant verschil ($\chi = 1.073$, $p = 0.300$).

Het aantal meldingen waar sprake was van fysieke verwaarlozingen; niet voorzien in basisbehoeften en waarbij ouders psychische problemen ervaren is laag (15%). Ook voor de groep kinderen van ouders zonder psychische problemen is dit percentage laag ten opzichte van het totaal aantal meldingen binnen de groep (17%). De Chi-kwadraat toets ($\chi = 5.439$, $p = 0.020$) is niet significant, het is niet te zeggen is of psychische problemen bij ouders en fysieke verwaarlozing; niet voorzien in basisbehoeften samenhangen.

Tabel 2 toont dat het aantal meldingen fysieke verwaarlozing; gebrek aan toezicht binnen de groep kinderen van ouders met psychische problemen 10% hoger ligt ten opzichte van de groep kinderen zonder ouders met psychische problemen (26%, 16%). Er wordt geen significant resultaat gevonden voor de samenhang tussen psychische problemen bij ouders en fysieke verwaarlozing ($\chi = 0.214$, $p = 0.655$)

In de groep kinderen van ouders met psychische problemen is er in 71% van de gevallen sprake van emotionele verwaarlozing ten opzichte van 52% in de groep kinderen van ouders zonder psychische problemen. De verwachte observaties lijken niet op toeval te berusten in relatie tot psychische problemen bij ouders en de eventuele samenhang met emotionele verwaarlozing ($\chi = 13,708$, $p = <.001$).

In 92% van de meldingen waar sprake is van mishandeling en psychische problemen bij ouders wordt hulp ingezet na besluitvorming. Voor de groep kinderen zonder ouders met psychische problemen is dit minder (72%). Er wordt een grote χ waarde gevonden voor inzet van hulp na besluitvorming binnen de groep kinderen met psychische problemen bij ouders, ($\chi = 23,219$, $p = <.001$). De p -waarde is kleiner dan $<.001$, wat betekent dat er een grote kans is dat besluitvorming inzet van hulp en psychische problemen van ouders samenhangen binnen de analyse.

Tabel 2

Kindermishandeling binnen de groepen kinderen van ouders zonder en met psychische problemen & de Chi-kwadraat toets van ouders met psychische problemen * type kindermishandeling en besluitvorming

Type mishandeling	Geen psychische problemen bij ouders	Wel psychische problemen bij ouders	Totaal	χ, p
Fysieke mishandeling	44 (17%)	28 (21%)	72 (18%)	$\chi = 1.073, p = 0.300$
Fysieke verwaarlozing; niet voorzien in basisbehoeften	44 (17%)	20 (15%)	64 (16%)	$\chi = 5.439, p = 0.020$
Fysieke verwaarlozing; gebrek aan toezicht	43 (16%)	35 (26%)	78 (20%)	$\chi = 0.214, p = 0.655$
Emotionele verwaarlozing	136 (52%)	95 (71%)	231 (58%)	$\chi = 13.078, p = <0.001^*$
Besluit inzet hulpverlening	189 (72%)	124 (93%)	313 (79%)	$\chi = 23.219, p = <0.001^*$
Totaal	264	134	398	

Noot * $p < .001$

Modellen

In tabel 3 wordt antwoord gegeven op de eerste en tweede onderzoeksvraag of er eventuele samenhang is tussen psychische problemen bij ouders en de typen kindermishandeling en inzet hulpverlening na besluitvorming. In de modellen worden een aantal demografische factoren constant gehouden. Dit zijn; leeftijd van het kind, geslacht van het kind en financiële problemen. Er volgt nu een samenvatting van de resultaten per model en er wordt aangegeven in hoeverre de modellen met vier variabelen passend zijn bij de data. Dit wordt gedaan door middel van de Omnibus Test of Model Coëfficiënten met de uitkomst van de Chi-square toets (Lammers et al., 2017).

Model 1a; fysieke mishandeling en psychische problemen bij ouders

De resultaten van model 1a laten in tabel 3 zien dat psychische problemen bij ouders geen sterke voorspeller lijken voor het ontstaan van fysieke mishandeling binnen de ouder-kind relatie (OR= 1.524, $p = 0,136$). De p-waarde is verre van significant te noemen. Als er

gekeken wordt in hoeverre het model past bij de data en hoe betrouwbaar het is, blijkt de voorspellende waarde van het model aan de lage kant te zijn. Model 1a heeft hierin een uitkomstmaat van *Chi-square* 5,262 bij een *DF* van 4. Dit is geen significant resultaat. Hetgeen betekent dat het niet duidelijk is of het model met de variabelen geslacht, leeftijd, financiële problemen en psychische problemen beter bij de data past dan een model zonder deze variabelen.

Model 1b; fysieke verwaarlozing niet voorzien in basisbehoeften en psychische problemen bij ouders

Voor model 1b wordt ook geen resultaat gevonden dat psychische problemen bij ouders de kans op fysieke verwaarlozing en het niet voorzien in basisbehoeften zoals eten, drinken, kleding, onderdak en medische zorg vergroten (OR= 1,352 , $p= 0,274$). Dit wordt wel waargenomen bij financiële problemen van het gezin (OR= 2,605, $p= <.001$). De kans op fysieke verwaarlozing; niet voorzien in basisbehoeften lijkt toe te nemen wanneer er sprake is van financiële problemen in het gezin. Model 1b heeft daarnaast een uitkomstmaat van *Chi-square* 25,636 bij een *DF* van 4 binnen de Omnibus Test of Model Coëfficiënten. Deze waarde is $<.001$ significant te noemen in vergelijking met de *-2 Log Likelihood* van 368,208. Dit betekent dat het model met de 4 variabelen passend lijkt te zijn bij de data.

Model 1c; fysieke verwaarlozing gebrek aan toezicht en psychische problemen bij ouders

Uit de resultaten van model 1c wordt duidelijk dat er geen sterke samenhang gevonden wordt tussen psychische problemen bij ouders en fysieke verwaarlozing; gebrek aan toezicht van het kind, de voorspellende waarde is zwak (OR= 0,881, $p= 0,678$). Hetgeen betekent dat het binnen dit onderzoek onwaarschijnlijk lijkt dat psychische problemen bij ouders de kans op fysieke verwaarlozing; gebrek aan toezicht bij het kind vergroten. Model 1c heeft een *p*-waarde van 0,955 met de Omnibus Test of Model Coëfficiënten. Dit betekent dat het niet duidelijk is of het model met de variabelen geslacht, leeftijd, financiële problemen en psychische problemen beter bij de data past dan een model zonder deze variabelen.

Model 1d; emotionele verwaarlozing gebrek aan toezicht en psychische problemen bij ouders

De resultaten van model 1d (zie tabel 3) tonen dat er waarschijnlijk sprake is van samenhang tussen psychische problemen bij ouders en de kans op emotionele verwaarlozing van het kind (OR= 2,517, $p= <.001$). Psychische problemen bij ouders lijken dus de kans op emotionele verwaarlozing van het kind te vergroten, dit is een significant resultaat. Model 1d heeft daarnaast een resultaat van *Chi-square* 15.877 een *DF* van 4 en *-2 Log Likelihood* van

525,532. Wat ook een significant resultaat oplevert van 0.003. Dit houdt in dat dit model goed lijkt te passen met de opgenomen variabelen.

Model 2; besluitvorming inzet hulpverlening en psychische problemen bij ouders

De resultaten van model 2 laten in tabel 3 zien dat psychische problemen bij ouders lijken samen te hangen met het inzetten van hulp na besluitvorming kindermishandeling (OR= 4.658, $p < .001$). Wat betekent dat de kans op inzet van hulpverlening groot is na een melding kindermishandeling wanneer er binnen het gezin psychische problemen bij ouders zijn. Ook lijkt model 2 passend te zijn vanuit de resultaten met Omnibus Test of Model Coëfficiënten. De *Chi-square* is 31,045 bij een *DF* van 4 en een *-2log Likelihood* van 381,797 wat een significantiewaarde geeft van $< .001$.

Assumpties logistische regressie

De assumptie multicollineariteit is gecontroleerd. Hierin zijn de VIF waarden gecheckt, tolerantiewaarden en eigen waarden van de onafhankelijke variabelen. De multicollineariteit wordt in geen enkel model geschonden. De VIF waarden kwamen niet boven de < 10 en de tolerantiewaarden zijn niet kleiner dan $< 0,1$. Ook de eigenwaarden bleven onder de < 1 (Zie bijlage 1). Binnen de kruistabellen is waargenomen dat er sprake is van observaties per variabele en worden geen lege cellen gevonden. Daarnaast worden er geen specifieke uitbijters gevonden in de resultaten van de kruistabellen (zie tabel 2).

Tabel 3*Logistische regressies model 1a, 1b, 1c, 1d en 2*

	<i>Fysieke mishandeling</i>			<i>Fysieke verwaarlozing; niet voorzien in basisbehoeften</i>			<i>Fysieke verwaarlozing; gebrek aan toezicht</i>			<i>Emotionele verwaarlozing</i>			<i>Inzet hulpverlening na besluitvorming</i>		
	Model 1a			Model 1b			Model 1c			Model 1d			Model 2		
	b(SE)	Exp(b)	<i>p</i>	b(SE)	Exp(b)	<i>p</i>	b(SE)	Exp(b)	<i>p</i>	b(SE)	Exp(b)	<i>p</i>	b(SE)	Exp(b)	<i>p</i>
Geslacht	.177 (.255)	1.194	.431	.419 (.214)	1.520	.050	.037 (.235)	1.038	.874	-.199 (.179)	.888	.508	.432 (.230)	1.407	.138
Financiële problemen	-.345 (.314)	.708	.272	.958 (.276)	2.605	<.001*	.026 (.341)	1.026	.935	-.274 (.241)	1.315	.256	.438 (.317)	1.549	.168
leeftijd	.036 (.025)	1.037	.164	-.040 (-.026)	.961	.131	.007 (.027)	1.007	.786	.001 (.020)	1.001	.956	.026 (.025)	1.027	.291
<i>Psychische problemen bij ouders</i>	.421 (.283)	1.524	.136	.301 (.275)	1.352	.274	-1.27 (.305)	.881	.678	.769 (.235)	2.157	<.001*	1.539 (.364)	4.658	<.001*
Constante	-2.128 (.492)	.119	<.001	-2.273 (.475)	.103	<.001	-1.73 (.498)	.177	<.001	.178 (.375)	1.195	.635	0.096 (.457)	1.101	.833

Noot * p<.001

Discussie

Huidig onderzoek heeft geanalyseerd of er sprake is van samenhang tussen psychische problemen bij ouders en de typen kindermishandeling; fysieke mishandeling, verwaarlozing; niet voorzien in basisbehoeften, verwaarlozing; gebrek aan toezicht en emotionele verwaarlozing. Daarnaast is binnen deze thesis onderzocht in hoeverre er een relatie is tussen psychische problemen bij ouders en de inzet van hulpverlening na besluitvorming in meldingen kindermishandeling. De steekproef die hiervoor gebruikt is betreft meldingen over gezinnen waar ouders psychische problemen ervaren en er sprake is van zorgen over de ontwikkeling van het kind.

Ten eerste werd gevonden dat er samenhang lijkt te bestaan tussen psychische problemen bij ouders en de kans op emotionele verwaarlozing van het kind. Dit was ook de verwachting bij start van dit onderzoek, dat psychische problemen bij ouders de kans op emotionele verwaarlozing binnen de ouder-kind relatie zouden kunnen vergroten. Meerdere onderzoeken beschrijven namelijk dat ouders met psychische problemen binnen hun opvoedstijl eerder emotioneel verwaarlozend zijn en minder sensitief voor de behoeftes van hun kind. Daarnaast komt parentificatie vaker voor, het kind neemt dan zorgtaken over van de ouder. Parentificatie wordt binnen de literatuur beschreven als een vorm van emotionele verwaarlozing (Romijn, de Graaf & de Jonge, 2010; Vial et al., 2020; Schols et al., 2019; Van Doesum & Weikamp, 2003). De hypothese dat er samenhang zou zijn tussen psychische problemen bij ouders en emotionele verwaarlozing van het kind is dan ook bevestigd. Een tweede verklaring hiervoor is dat het voor ouders met psychische problemen moeilijker is om aan de emotionele behoeftes van het kind te voldoen omdat zij mentaal ook door hun psychische problemen belast worden waardoor er minder ruimte is om sensitief te kunnen reageren op hun kind (Vial et al., 2020).

Ten tweede heeft huidig onderzoek niet gevonden dat psychische problemen bij ouders de kans op fysieke verwaarlozing; niet voorzien in basisbehoeften en fysieke verwaarlozing; gebrek aan toezicht vergroten. Een verklaring hiervoor is dat een mentaal gezonde ouder een 'buffer' kan zijn voor het kind en kan compenseren wat de psychisch belaste ouder in zorg niet kan bieden. Zo kan deze ouder wel zorgen voor de basisbehoeften en toezicht uitoefenen op het kind wat de kans op fysieke verwaarlozing kan verkleinen (Aalbers-van Leeuwen et al., 2002; Goossens en van der Zanden, 2012). Daarnaast kan de omgeving van het kind zoals de buurt, familie en vrienden een vergelijkbare beschermende functie hebben als de mentaal gezonde ouder. Het risico van kindermishandeling kan voor de

helpt verminderd worden binnen kwetsbare gezinnen waar ouders psychische problemen ervaren, wanneer zij steun kunnen ontvangen van de buurt, familie en of vrienden in de zorg van de kinderen (Hosman et al., 2009; Li et al., 2011; Maguire-Jack & Negash; 2016).

Wat betreft de tweede onderzoeksvraag werd gevonden dat er significant meer hulp wordt ingezet binnen gezinnen waar ouders psychische problemen ervaren na besluitvorming binnen meldingen kindermishandeling. Een verklaring hiervoor is dat uit verschillende onderzoeken blijkt dat de inzet van hulp binnen gezinnen waar ouders psychische problemen ondervinden beschermend kan zijn voor het ontstaan of voortbestaan van kindermishandeling zoals in het theoretisch kader beschreven staat (Chang et al., 2020; Folger & Wright, 2013; Put et al., 2017; Verdurmen et al., 2007). Ook kan een verklaring voor het resultaat zijn dat de Kind Check onderdeel van de meldcode kindermishandeling de afgelopen jaren veel aandacht heeft gevraagd voor de risico's van ouderproblematiek op de ontwikkeling van een kind. Wellicht doordat er meer alertheid is ontstaan wordt er eerder hulpverlening ingezet binnen gezinnen waar ouderproblematiek aanwezig is zoals psychische problemen bij ouders en zorgen zijn over de ontwikkeling van het kind (Diderich et al., 2013; Dekker et al., 2014).

Beperkingen van het onderzoek

De volgende statistische beperkingen zouden van invloed kunnen zijn geweest op de resultaten. Voor het uitvoeren van logistische regressie was de steekproef aan de kleine kant, zowel voor de typen kindermishandeling fysieke mishandeling als de twee typen fysieke verwaarlozing (zie tabel 1). Om met een logistische regressie een betrouwbare uitspraak te kunnen doen was een grotere dataset voor deze typen mishandeling wenselijker geweest. Deze statistische beperking heeft waarschijnlijk invloed gehad op de statistische power van het onderzoek. Doordat de steekproef op deze onderdelen klein is, verminderd dit de power van het onderzoek wat weer van invloed kan zijn op de effecten binnen de analyses (Twisk, 2007).

Daarnaast is een tweede beperking van het onderzoek dat er maar een paar risicofactoren zijn meegenomen binnen de analyse terwijl de literatuur over kindermishandeling beschrijft dat het ontstaan ervan multifactorieel is (Van Rooijen et al., 2018). Binnen dit onderzoek zijn maar enkele risicofactoren meegenomen door de beperkte tijd van het onderzoek. Daardoor kan dit onderzoek een wat eenzijdig beeld geven, terwijl er veel meer risicofactoren maar ook beschermende factoren met elkaar interacteren. Dit maakt ook dat de resultaten met enige voorzichtigheid geïnterpreteerd dienen te worden.

Een laatste beperking betreft de steekproef meldingen kindermishandeling. De besluiten binnen de meldingen kunnen een vertekend beeld geven van de werkelijkheid

omdat het zo kan zijn dat informatie niet juist is gedocumenteerd door de jeugdzorgprofessionals en of dat onderzoekers interpretatie fouten of informatie over het hoofd gezien hebben tijdens het coderen van de dossiers (Middel et al., 2019).

Sterktes van het onderzoek

Een sterkte van het onderzoek is dat het onderscheid heeft gemaakt in de relatie tussen psychische problemen van ouders en de verschillende typen verwaarlozing. Onderzoek in het verleden heeft zich niet specifiek gefocust op de relatie tussen risicofactoren zoals psychische problemen bij ouders en de verschillende typen verwaarlozing (Mulder et al., 2018; Assink, 2016). Hierdoor is inzichtelijk geworden dat binnen dit onderzoek vooral samenhang wordt gevonden tussen psychische problemen bij ouders en emotionele verwaarlozing

Een tweede sterkte van dit onderzoek is dat het inzicht heeft gegeven in de significante samenhang met inzet hulp na meldingen kindermishandeling binnen gezinnen waarbij ouders psychische problemen ervaren. Dit is een hoopvol resultaat in het voorkomen van herhaalde kindermishandeling omdat hulp beschermend kan zijn binnen deze gezinnen in het stoppen van kindermishandeling (Chang et al., 2020). Helaas gaf de Hestia dataset onvoldoende informatie over het type hulpverlening wat is ingezet. Op basis van dit resultaat zou vervolgonderzoek zich kunnen richten op welke interventies het meest helpend zijn in het voorkomen van herhaalde kindermishandeling. Dit zou onderzocht kunnen worden door middel van een praktijkonderzoek.

Als laatste is een sterkte van het onderzoeksdesign dat het gebruik heeft kunnen maken van een dossierstudie als databestand waarbij de personen die de dossiers ingevuld hebben zoals ouders, jeugdbeschermers en jongeren zich niet bewust waren van het onderzoek ten tijde van het invullen van de dossiers. Wat betekent dat de dataset vrij is van veranderd gedrag van mensen wanneer zij weten dat ze deelnemen aan het onderzoek, wat van invloed kan zijn op de resultaten (Middel et al., 2019). Hierdoor is er binnen het databestand geen *observer* effect ontstaan, wat de betrouwbaarheid van het onderzoek vergroot (Twisk, 2007).

Implicaties voor de praktijk

Een implicatie voor de praktijk is dat de resultaten van dit onderzoek gebruikt kunnen worden binnen de Kind Check wat onderdeel is van de meldcode kindermishandeling. Door middel van de Kind Check wordt door huisartsen, maatschappelijk werkers, verpleegkundigen, psychiaters en psychologen gescreend in hoeverre ouderlijke factoren een risico kunnen zijn op kindermishandeling in situaties waar zorgen zijn over de ontwikkeling van het kind (Dekker et al., 2014; Factsheet Kindcheck, 2023). Het specifieke resultaat uit dit

onderzoek kan zo dienstbaar zijn aan de alertheid bij hulpverleners over het risico van het ontstaan van emotionele verwaarlozing van het kind binnen gezinnen waarbij ouders psychische problemen ervaren. Door het ontstaan van alertheid op de grotere kans van emotionele verwaarlozing binnen deze gezinnen kan de juiste hulp ingezet worden.

Implicaties voor vervolgonderzoek

Op basis van dit onderzoek worden de volgende aanbevelingen gedaan voor vervolgonderzoek. Ten eerste zou vervolgonderzoek zich kunnen richten op interacterende factoren die van invloed kunnen zijn binnen gezinnen waar ouders psychische problemen ervaren en het risico op kindermishandeling. Hierin kunnen beschermende factoren zoals een mentaal gezonde ouder, buurt, familie en vrienden die een ‘buffer’ kunnen vormen voor wat de psychische belaste ouder niet kan bieden aan het kind meegenomen worden (Maguire-Jack & Negash, 2016). Dit met als doel om nog beter zicht te krijgen op de multifactoriële aspecten van kindermishandeling binnen gezinnen waarbij ouders psychische problemen ervaren en op welke manier deze samenhangen met de verschillende typen verwaarlozing (Van Rooijen et al., 2018). Het onderzoek van Vial et al. (2020) heeft hier al een mooie aanzet in gemaakt door risicofactoren in interactie met het netwerk te onderzoeken en in hoeverre dit van invloed is op het ontstaan van kindermishandeling.

Vervolgonderzoek zou zich daarnaast meer kunnen specificeren in de vorm(en) van hulp die deze gezinnen aangeboden krijgen en de werkzame elementen van deze hulp verder onderzoeken. Huidig onderzoek heeft inzichtelijk gemaakt dat gezinnen waarbij ouders psychische problemen ervaren en er zorgen zijn over de ontwikkeling van het kind een grote kans hebben dat er hulpverlening wordt ingezet. Alleen is nog niet duidelijk geworden welke vormen van hulpverlening. Het onderzoek van Marston et al. (2016) heeft een aanzet gedaan de werkzame elementen binnen interventies aan gezinnen waar ouders psychische problemen ervaren inzichtelijk te maken. Op basis van dit onderzoek zou in Nederland verder gekeken kunnen worden welke vormen van hulp het meest aangeboden worden en wat hierin effectief is. En dat er binnen dit onderzoek in het bijzonder gekeken wordt of deze hulpverlening een beschermende werking heeft op het niet ontstaan van herhaalde kindermishandeling binnen deze gezinnen.

Als laatste aanbeveling lijkt het belangrijk om te kijken of kinderen daadwerkelijk hulp aangeboden krijgen en om welke hulp dit gaat. Binnen deze thesis wordt nog niet duidelijk hoe vaak en welke hulp kinderen aangeboden krijgen. Het is namelijk gebleken dat kinderen uit gezinnen waar ouders psychische problemen ervaren niet altijd specifiek hulp aangeboden krijgen (Steketee et al., 2020). Hulpverlening voor deze kinderen is wel van

belang omdat de langetermijngevolgen groot kunnen zijn. Zij hebben namelijk een grotere kans om PTSS, angst en depressie te ontwikkelen op latere leeftijd (Hoeboer et al., 2020; Plass-Christl et al., 2017;). Daarnaast is het interessant om te onderzoeken wat het effect is van individuele hulpverlening aan kinderen van ouders met psychische problemen. Er zijn weinig bewezen effectieve interventies voor kinderen van ouders met psychische problemen. In de toekomst lijkt het wenselijk om hier verder en uitgebreider onderzoek naar te doen (Nederlands Jeugdinstituut, 2023).

Conclusie

Al met al kan geconcludeerd worden dat psychische problemen bij ouders binnen dit onderzoek de kans vergroten op het ontstaan van emotionele verwaarlozing binnen de ouder-kind relatie. Er werd niet gevonden dat psychische problemen bij ouders een directe relatie hebben met het ontstaan van fysieke verwaarlozing. Het onderzoek heeft hierin onderscheid kunnen maken dat psychische problemen bij ouders voorspellend kunnen zijn in het ontstaan van emotionele verwaarlozing. Daarnaast is gebleken dat na besluitvorming binnen meldingen in gezinnen waarbij ouders psychische problemen ervaren er een grote kans is dat er hulp ingezet wordt. De resultaten van dit onderzoek kunnen meegenomen worden binnen de Kind Check van de meldcode Kindermishandeling. Daarnaast zou vervolgonderzoek zich verder kunnen verdiepen in de vormen van hulp die deze gezinnen aangeboden krijgen, of kinderen specifiek hulp aangeboden krijgen en welke elementen binnen deze vormen van hulp werkzaam zijn en effectief. En als laatste in welke mate deze hulp beschermend is in het voorkomen van herhaalde kindermishandeling.

Literatuurlijst

- Aalbers-van Leeuwen, M. J. A., Hees, L. J. M. van, & Hermanns, J. (2002). Risico- en protectieve factoren in moderne gezinnen: reden tot optimisme of reden tot pessimisme? *Pedagogiek*, 22, 41-54. Geraadpleegd op 8 maart 2023, van [Risico- en protectieve factoren in moderne gezinnen: reden tot optimisme of reden tot pessimisme. \(uva.nl\)](#)
- Alink, L., Prevoo M., Berkel, S., Linting van, M., Klein Velderman, M., & Pannebakker, F.D. (2018). NPM-2017: *Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van kinderen en jeugdigen*. Leiden University, Institute of Education and Child Studies/ TNO ChildHealth. Geraadpleegd op 8 maart 2023, van [NPM-2017: nationale prevalentiestudie mishandeling van kinderen en jeugdigen | Scholarly Publications \(universiteitleiden.nl\)](#)
- Atkinson, L., Paglia, A., Coolbear, J., Niccols, J., Parker, K. C. H., & Guger, S. (2010). Attachment security: A meta-analysis of maternal mental health correlates. *Clinical Psychology Review*, 20(8), 1019–1040.
[https://doi.org/10.1016/s0272-7358\(99\)000239](https://doi.org/10.1016/s0272-7358(99)000239)
- Assink, M., van der Put, C., Kuiper, K., Mulder, T. & Stams, G. J. (2016). *Risicofactoren voor kindermishandeling: Een meta-analytisch onderzoek naar risicofactoren voor seksuele mishandeling, fysieke mishandeling en verwaarlozing*. Universiteit van Amsterdam. Geraadpleegd op 7 maart 2023, van [Risicofactoren voor kindermishandeling \(uva.nl\)](#)
- Assink, M., van der Put, C. E., Meeuwse, M. W. C. M., de Jong, N. M., Oort, F. J., Stams, G. J. J. M., & Hoeve, M. (2019). Risk factors for child sexual abuse victimization: A meta-analytic review. *Psychological Bulletin*, 145(5), 459–489.
<https://doi.org/10.1037/bul0000188>
- Baartman, H. (2009). *Het begrip kindermishandeling: Pleidooi voor een herbezinning en voor bezonnen beleid*. Augeo Foundation. Geraadpleegd op 10 maart 2023, van <https://www.onderwijsdatabank.nl/68997/het-begrip-kindermishandeling/>
- Bakermans-Kranenburg, M. J., van IJzendoorn, M. H., & Juffer, F. (2003). Less is more: Meta analyses of sensitivity and attachment interventions in early childhood.

- Barnett, D., Manly, J. T., & Cicchetti, D. (1993). Defining child maltreatment: The interface between policy and research. In D. Cicchetti, & S. L. Toth (Eds.), *Child abuse, child development, and social policy*. NJ: Ablex. *Psychological Bulletin*, *129*(2), 195-215. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0033-2909.129.2.195>
- Beardslee, W. R., Gladstone, T. R. G., & O'Connor, E. E. (2011). Transmission and prevention of mood disorders among children of affectively ill parents: A review. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, *50*(9), 1098-1109. <https://doi.org/10.1016/j.jaac.2011.07.020>
- Chang, C-J., Jonsen-Reid, M., & Drake, B. (2020). Caregiver physical health and child maltreatment reports and rereports. *Children and youth service review*, *108*(1) <https://doi.org/10.1016/j.chidyouth.2019.104671>
- Dekker, M., Haagmans, M., Al, C., & Mulder, T. (2014). *Impact van psychische en verslavingsproblemen van ouders op de veiligheid van kinderen. Achtergronden bij de kindcheck*. Augeo, Libertas. Geraadpleegd op 12 maart 2023, van <https://www.augeo.nl/~media/Files/Bibliotheek/Augeo-Impact-van-psychische-en-verslavingsproblemen.ashx>
- Doesum, K., van & Weikamp, P. A. (2003). Kinderen van ouders met psychiatrische problemen. *Handboek Jeugdzorg*. Bohn Stafleu van Loghum
- Diener, M. L., Nievar, M. A., & Wright, C. (2003). Attachment security among mothers and their young children living in poverty: Associations with maternal, child, and contextual characteristics. *Merrill-Palmer Quarterly*, *49*(2), 154–182. <https://doi.org/10.1353/mpq.2003.0007>
- Diderich, H. M., Fekkes, M., Verkerk, P.H., Pannebakker, F. D., Velderman, M. K., Sorensen, P. J., Baeten, P., Oudesluys-Murphy, A. M. (2013). A new protocol for screening adults presenting with their own medical problems at the Emergency Department to identify children at high risk for maltreatment. *Child Abuse & Neglect*, *37*(12), 1122–31. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2013.04.005>
- Drake, B., Jonson-Reid, M., Sapokaite, L. (2006) Re-reporting of child maltreatment: does participation in other public sector services moderate the likelihood of a second maltreatment report? *Child Abuse & Neglect*, *30*(11), 1201-1226. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2006.05.008>

- Dubowitz, H., Newton, R. R., Feerick, M. M. (2005) Examination of a Conceptual Model of Child Neglect. *Child Maltreatment*, 10(2), 173–189.
<https://doi.org/10.1177/1077559505275014>
- Earley, L., & Cushway, D. (2002). The parentified child. *Clinical Child Psychology and Psychiatry*, 7(2), 163–178. <https://doi.org/10.1177/1359104502007002005>
- English, D. J. & the LONGSCAN Investigators (1997). *Modified Maltreatment Classification System (MMCS)*. Geraadpleegd op 1 april 2023, van [LONGSCAN: Consortium for Longitudinal Studies of Child Abuse and Neglect \(unc.edu\)](https://www.longscan.org/)
- Factsheet Kindcheck Kindermishandeling (2023), geraadpleegd op 14 juni 2023, van [Kindcheck Signaleren van kindermishandeling op basis van oudersignalen | Vorm | Huiselijk Geweld](https://www.kindcheck.nl/signaleren-van-kindermishandeling-op-basis-van-oudersignalen-vorm-huiselijk-geweld)
- Felitti, V. J., Anda, R. F., Nordenberg, D., Williamson, D. F., Spitz, A. M., Edwards, V., & Marks, J. S. (1998). Relationship of childhood abuse and household dysfunction to many of the leading causes of death in adults: The adverse childhood experiences (ACE) study. *American Journal of Preventive Medicine*, 14(4), 245- 258.
[https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/S0749-3797\(98\)00017-8](https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/S0749-3797(98)00017-8)
- Folger, S. F., & Wright, M. O. D. (2013). Altering risk following child maltreatment: Family and friend support as protective factors. *Journal of Family Violence*, 28(3), 325-337.
[Altering Risk Following Child Maltreatment: Family and Friend Support as Protective Factors | SpringerLink](https://www.springerlink.com)
- Gilbert R., Widom C. S., Browne K., Fergusson D., Webb E., Janson S. (2009). Burden and consequences of child maltreatment in high-income countries. *Lancet*, 1(3), 68-81.
[https://doi.org/10.1016/s0140-6736\(08\)61706-7](https://doi.org/10.1016/s0140-6736(08)61706-7)
- Goossens, F. X., & Zanden, A.P., van der (2012). *Factsheet KOPP/KVO*. Trimbos Instituut. Geraadpleegd op 4 april 2023 van.
<https://www.trimbos.nl/aanbod/webwinkel/af1666-factsheet-kopp-kvo/>
- Hildyard, K. L., & Wolfe, D. A. (2002). Child neglect: Developmental issues and outcomes. *Child Abuse & Neglect*, 26(6-7), 679-695. [https://doi.org/10.1016/S0145-2134\(02\)00341-1](https://doi.org/10.1016/S0145-2134(02)00341-1)

- Hoeboer, C. M., De Kleine, R. A., Molendijk, M. L., Schoorl, M., Mouthaan J., Van der Does, W., Van Minnen, A. (2006). Impact of dissociation on the effectiveness of psychotherapy for post-traumatic stress disorder: meta-analysis. *BJPsych Open*, 6(3), e53. <https://doi.org/10.1192/bjo.2020.30>
- Hosman, C. M. H., Van Doesum, K. T. M., & Santvoort, F. van. (2009). Prevention of emotional problems and psychiatric risks in children of parents with a mental illness in the Netherlands: I. The scientific basis to a comprehensive approach. *Australian e Journal for the Advancement of Mental Health*, 8(3), 250-263. <https://doi.org/10.5172/jamh.8.3.250>
- Kersten-Alvarez, L.E., Hosman, C. M. H., Risken-Walraven, J. M., Doesum, K. T. M. van, Smeekens, S., & Hoefnagels, C. (2012). Early school outcomes for children of postpartum depressed mothers: Comparison with a community sample. *Child Psychiatry and Human Development*, 43(2), 201-218. <https://doi.org/10.1007%2Fs10578-011-0257-y>
- Klein Velderman, M., & Pannebakker, F. D. (2008). *Primaire preventie van kindermishandeling: Bekende, gebaande en gewenste paden*. Leiden. TNO. Geraadpleegd op 3 maart 2023, van <https://repository.tno.nl/islandora/object/uuid%3Ab5a310f6-b618-4347-b04baf1923ccb8fe>
- Kraemer, H. C., Kazdin, A. E., Offord, D. R., Kessler, R. C., Jensen, P. S., & Kupfer, D. J. (1997). Coming to terms with the terms of risk. *Archives of General Psychiatry*, 54(4), 337-343. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1001/archpsyc.1997.01830160065009>
- Jenson, J. M., & Fraser, M. W. (2011). *Social policy for children and families: A risk and resilience perspective*. Sage
- Lammers, J., Pelzer, B., Hendrickx, J. & Eisinga, R. (2007). *Categorische Data Analyse met SPSS, Inleiding in loglineaire analysetechnieken*. Van Gorcum.
- Li, F., Godinet, M. T., & Arnsberger, P. (2011). Protective factors among families with children at risk of maltreatment: Follow up to early school years. *Children and Youth Services Review*, 33(1), 139-148. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2010.08.026>

- López López, M., Bouma, H., Knorth, E. J., & Grietens, H. (2019). The Dutch child protection system: Historical overview and recent transformations. In L. Merkel Holguin, J. D. Fluke, & R. D. Krugman (Eds.), *National Systems of Child Protection: Understanding the International Variability and Context for Developing Policy and Practice* (pp. 173-192). (Child Maltreatment; Vol. 8). Springer International Publishing AG. https://doi.org/10.1007/978-3-319-93348-1_9
- Maguire-Jack, K. & Negash, T. (2016). Parenting stress and child maltreatment: The buffering effect of neighborhood social service availability and accessibility. *Children and Youth Services Review*, 60(1), 27-33.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.childyouth.2015.11.016>
- Martins, C. & Gaffan, E. A. (2000). Effects of early maternal depression on patterns of infant-mother attachment: A meta-analytic investigation. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 41(6), 737–746. <https://doi.org/10.1111/1469-7610.00661>
- Marston, N., Stavnes, K., Van Loon, L. M., Drost, L. M., Maybery, D., Mosek, A. & Reupert, A. (2016). A content analysis of Intervention Key Elements and Assessments(IKEA): What's in the black box in the interventions directed to families where a parent has a mental illness? *Child & Youth Services*, 37(2), 112-128.
<https://doi.org/10.1080/0145935X.2016.1104041>
- Middel, F., Knorth, E. J., López López, M., & Grietens, H. (2020). Jeugdbescherming in Nederland, Duitsland en Engeland. *De Pedagoog*, 21(4), 10-11. Geraadpleegd op 1 juni 2023, van [Jeugdbescherming-in Nederland-Duitsland-en-Engeland-finale versie-met-referenties-december-2020.pdf](https://projecthestia.com) (projecthestia.com)
- Middel, F., Grietens, H., López López, M., Knorth, E. J., & Bouma, H. (2019). *Hestia research project: resultaten van de dossierstudie*. Rijksuniversiteit Groningen. Geraadpleegd op 2 juni 2023, van [Hestia research project: resultaten van de dossierstudie — de research portal van de Rijksuniversiteit Groningen \(rug.nl\)](https://researchportal.rug.nl)
- Mulder, T. M., Kuiper, K. C., van der Put, C. E., Stams, G. J. J. M., & Assink, M. (2018). Risk factors for child neglect: A meta-analytic review. *Child Abuse & Neglect*, 77(C), 198-210. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.01.006>

Nederlands Jeugdinstuut geraadpleegd op 15 juni 2023 van Richtlijn Kinderen van Ouders met Psychische Problemen (KOPP) voor jeugdhulp en jeugdbescherming | Nederlands Jeugdinstuut (nji.nl)

O'Reilly, R., Wilkes, L., Luck, L., & Jackson, D. (2010). The efficacy of family support and family preservation services on reducing child abuse and neglect: What the literature reveals. *Journal of Child Health Care, 14*(1), 82-94.
<https://doi.org/10.1177/1367493509347114>

Plass-Christl, A., Haller, A-C., Otto, C., Barkmann, C., Wiegand-Grefe, S., Holling, H., (2017) Parents with mental health problems and their children in a German population based. *PLoS ONE 12*(7). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0180410>

Project Hestia, geraadpleegd op 20 maart 2023 van <https://www.projecthestia.com/en/results/>

Put, C., van der, Boekhout, N., Solinge, J. van & Gubbels, J. (2017). *Effectief vroegtijdig handelen ter voorkoming van kindermishandeling Samenvatting Eindrapport Voorstudie Fase I*. Consortium effectief vroegtijdig handelen en voorkoming van kindermishandeling. Universiteit van Amsterdam / ZonMw (projectnummer 741100001), geraadpleegd op 1 maart 2023, van https://www.vkjp.nl/media/files/De%20wetenschap/Trauma%20en%20kindermishandeling/Publicatie_Effectief_vroegtijdig_handelen_ter_voorkoming_van_kindermishandeling_digitaal_def.pdf

Rooijen, K., van, Berg, T., & Bartelink, C. (2018). *Wat werkt bij de aanpak van kindermishandeling?* Nederlands Jeugdinstuut. Geraadpleegd op 3 april 2023 van Wat werkt bij de aanpak van kindermishandeling (nji.nl)

Romijn, G., Graaf, I. de, & Jonge de, M. (2010). *Kwetsbare kinderen. Literatuurstudie over verhoogde risicogroepen onder kinderen van ouders met psychische of verslavingsproblemen*. Utrecht, Nederland: Trimbos-instituut. Geraadpleegd op 2 april 2023 van Microsoft Word AF1060 Verslag Literatuurstudie Kwetsbare groepen KOPP-KVO DEF 2 .docx (trimbos.nl)

Richtlijn Jeugdzorg KOPP kinderen (2022), geraadpleegd op 28 februari 2023, van Richtlijn Kinderen van Ouders met Psychische Problemen (KOPP) - Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming

- Richtlijn Jeugdzorg Kindermishandeling (2022), geraadpleegd op 28 februari 2023 van Richtlijn Kindermishandeling - Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming
- Santvoort van, F., Hosman, C., Janssens, J., Doesum van, K., Reupert, A., & Loon, L. (2015). The Impact of Various Parental Mental Disorders on Children's Diagnoses: Systematic. *Clinical Child & Family Psychology Review*. 18(4), 281-99.
<https://doi.org/10.1007/s10567-015-0191-9>
- Schols, W. A., Serie, M.B., Broersma, M. B, J., Ruitera de, C. (2019). Research article Factoranalysis and predictive validity of the Early Risks of Physical Abuse and Neglect Scale (ERPANS): A prospective study in Dutch public youth healthcare Children: A Systematic Review. *Child abuse & Neglect*, 88(2), 71-83.
<https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.10.011>
- Steketee, M., Stolper, H. & van Doesum, K.(2020). Integrated Family Approach in Mental Health Care by Professionals from Adult and Child Mental Health Services: A Qualitative Study. *Front Psychiatry*, 2022(4).
<https://doi.org/10.3389/fpsy.2022.781556>
- Stith, S. M., Liu, T., Davies, L. C., Boykin, E. L., Alder, M. C., Harris, J. M., Som, A., McPherson, M. & Dees, J. E. M. E. G. (2009). Risk factors in child maltreatment: A meta-analytic review of the literature. *Aggression and Violent Behavior*, 14(1), 13-29. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2006.03.006>
- Stoltenborgh, M., Bakermans-Kranenburg M. J., van IJzendoorn, M. H.(2013). The neglect of child neglect: a meta-analytic review of the prevalence of neglect. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiologie* 48(3), 345-355.
<https://doi.org/10.1007/s00127-012-0549-y>
- Sytema, S., Gunther, N., Reelick, F., Drukker, M., Pijl, B., & Land, H. van 't. (2006). *Verkenningen de kinderen jeugdpsychiatrie. Een bijdrage uit de psychiatrische casusregisters Rijnmond, Zuid-Limburg en NoordNederland*. Trimbo's-instituut. Geraadpleegd op 5 maart 2023, van <https://www.trimbos.nl/aanbod/webwinkel/af0691-verkenningen-in-de-kinder-en-jeugdpsychiatrie/>
- Twisk, J. W. R. (2007). *Inleiding in de toegepast biostatistiek*. 2^e druk. Reed Business.

Van Eijkeren, M. & Elzinga, B. (2012): 'Je geeft geen echte verklaring door te wijzen naar een bepaald gebied in de hersenen'. *PSYCHOPRAKTIJK* 4, (3–7).

<https://doi.org/10.1007/s13170-012-0002-7>

Vial, A., Van der Put, S., Stamsa G-J J.M., Kossakowskib, J., Assink A. (2020). Exploring the interrelatedness of risk factors for child maltreatment: A network approach.

Child Abuse & Neglect, volume 107. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2020.104622>

Vink, R. M., Dommelen, P. van, Pal, S. M., van der, Eekhout, I., Pannebakker, F. D., Klein Velderman, Haagmans, M., Mulder, T.& Dekker, M. (2019). Self-reported adverse childhood experiences and quality of life among children in the two last grades of Dutch elementary education. *Child Abuse & Neglect*, 95(9), 104051.

<https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2019.104051>

Verdurmen, J., ten Have, M., de Graaf, R., Dorsselaer van, S., 't Land van, H. Vollebergh, W. (2007). *Psychische gevolgen van kindermishandeling op volwassen leeftijd.*

Resultaten van de 'Netherlands mental Health Survey and Incidence Study'

(NEMESIS). Trimbos instituut; 2007. Geraadpleegd op 20 maart 2023, van

[https://ris.utwente.nl/ws/portalfiles/portal/5140620/Behandeling+gevolgen+kindermi
bruik.pdf](https://ris.utwente.nl/ws/portalfiles/portal/5140620/Behandeling+gevolgen+kindermi
bruik.pdf)

Walsh, C., MacMillan, H. & Jamieso, E. (2002). The Relationship between Parental Psychiatric Disorder and Child Physical and Sexual Abuse: Findings from the Ontario Health Supplement. *Child Abuse and Neglect*, 26(1), 11-22.

[http://dx.doi.org/10.1016/S0145-2134\(01\)00308-8](http://dx.doi.org/10.1016/S0145-2134(01)00308-8)

Zanden, A. P. van der, Speetjens, P. A., Arntz, K. S. & Onrust, S.A. (2010). Online group course for parents with mental illness: development and pilot study. *Journal of*

Medical Internet Research, 12 (5), e50. <https://doi.org/10.2196/jmir.1394>

Bijlagen;

Bijlage 1;

Assumpties logistische regressie multicollineariteit

	Col. Tol.*	VIF	Eig.w.**
Geslacht	.982	1.018	0.049
Financiële problemen	.901	1.109	.775
Leeftijd	.935	1.069	.242
Psychische problemen bij ouders	.923	1.084	.499

---

* *Collinearty Tolerance*

** *Eigen waarde*

Bijlage 2;
Assumptie Model Fit

Model 1a	Model 1b	Model 1c	Model 1d	Model 2
<i>Chi. DF -2Log</i>	<i>Chi. DF -2Log</i>	<i>Chi. DF -2Log</i>	<i>Chi. DF -2Log</i>	<i>Chi. DF -2Log</i>
5.262 4 371.057	25.363 4 368.28	0.292 4 350.735	15.877 4 525.535	31.045 4 318.797

Bijlage 3;

Akkoord gebruik maken afbeelding voorblad thesis

Dag Anna, Fijn dat je dat vraagt!

Je mag de afbeelding gebruiken, mits met vermelding van de volgende tekst. “Tekening: Angelique Desiree Gemaakt voor KOPPcoaching” Is dat oké voor jou? Succes met je thesis!

Hartelijke groet, Cassandra Goddijn

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 16 jun. 2023 om 11:53 heeft Anna de Vries <marten.anna@outlook.com> het volgende geschreven:

Dag,

Ik ben Anna de Vries-Koning en schrijf vanuit de Rijksuniversiteit Groningen een thesis over psychische problemen bij ouders en de eventuele samenhang met type kindermishandeling. Ik zag op uw website een plaatje staan wat ik graag zou willen gebruiken voor de voorkant van mijn thesis. Ik ga dit natuurlijk niet zomaar gebruiken en wil daarom vragen of er een mogelijkheid is het plaatje te gebruiken met natuurlijk vermelding van de bron.

Alvast bedankt voor het antwoord.

Groet Anna de Vries-Koning

Verzonden vanuit [Mail](#) voor Windows